

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 195 | Tarih 11-17 Mart, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 27 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

13 Mart: Salı günü erken saatlerde yedi ilde polis ve jandarma güçleri tarafından düzenlenen ev baskınlarında 23 muvazzaf ve eski asker ile eski askeri öğrenci Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları gerekçesiyle gözaltına alındı.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

12 Mart: 2013 yılında İstanbul'daki hükümet karşıtı Gezi Parkı protestoları sırasında bir polis memurunun attığı gaz kapsülüyle başından vurulan ve daha sonra aldığı yaralara yenik düşen Berkin Elvan'ın annesi, oğlunun ölümünün üzerinden 10 yıl geçmesine rağmen adaletin yerini bulmadığını söyledi.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu

çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

11 Mart: Bursa'nın batısında bir bakan ve Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) yetkililerinin katıldığı bir etkinlikte Gazze'deki çatışmalar sırasında Türkiye'nin İsrail ile devam eden ticaretini protesto eden üç kişi gözaltına alındı.

11 Mart: Şırnak Valiliği 11 Mart 2024 tarihinde yaptığı açıklama ile Şırnak İli Merkez İlçesi ve Güçlükönak İlçesi sınırları içerisinde bulunan Gabar Dağı Bölgesinin 11 Mart - 25 Mart 2024 tarihleri arasında 15 gün süreyle geçici özel güvenlik bölgesi ilan edildiğini duyurdu.

11 Mart: Adana Valiliği, Kolektifa Rîtmên Azad müzik grubunun dört üyesinin 8 Mart mitinginde sahne almasına, haklarında "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla devam eden soruşturmaları gerekçe göstererek izin vermedi.

13 Mart: "Türkiye'de Sivil Toplum Kuruluşları: Örgütlenme Özgürlüğü ve Katılım Hakkı" başlıklı rapor, Türkiye'de sivil toplum alanında süregelen kısıtlamalara ve sivil toplum kuruluşlarının (STK'lar) devlet tarafından maruz bırakıldığı artan baskıya ışık tutuyor.

13 Mart: 17 Mart 2024'te Yenikapı Miting Alanı'nda yapılacak İstanbul Newroz'una çağrı yapmak için Kadıköy Süreyya Operası önünde bildiri dağıtan DEM Parti İstanbul İl Örgütü üyeleri polis tarafından engellendi ve bildiri dağıtanlar polis ablukasına alındı. Aralarında Demokrat Parti Kadıköy Belediye Eş Başkan Adayları Nimet Çelebi

Erdoğan ve Veysi Eski'nin de bulunduğu 18 kişi gözaltına alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

11 Mart: Hakkında rüşvet, ihaleye fesat karıştırma ve yolsuzluk suçlarından kesinleşmiş hapis cezası bulunan Hilal beldesinin AKP'li Belediye Başkanı Cevher Benek'in onlarca kişiyi dolandırdığı iddiasına ilişkin haber, Uludere Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

11 Mart: Sıddık Erikli'nin adının geçtiği en az 3 haber daha Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından daha önce erişim engeli getirilen haberlerle aynı içeriğe sahip olduğu gerekçesiyle engellendi.

13 Mart: Türkiye'nin doğusundaki bir yerel mahkeme, Kürt Mezopotamya haber ajansına erişimi ulusal güvenlik ve kamu düzenine tehdit oluşturduğu gerekçesiyle engelledi.

13 Mart: Levent Uysal'ın Sırbistan vatandaşı olduğu ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden oturma izni aldığına dair en az 9 haber ve sosyal medya paylaşımına İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişimin engellenmesine ve silinmesine karar verildi.

13 Mart: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan ile ilgili en az 6 haber hakkında İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişimin engellenmesine ve silinmesine karar verildi.

13 Mart: EngelliWeb web sitesinde yer alan beş içeriğin ve EngelliWeb projesine ait X hesabından yapılan paylaşımın kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla engellenmesine ve silinmesine karar verildi.

14 Mart: Türk savcılar, 2019-2022 yılları arasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a veya Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) hükümetine hakaret ettikleri iddiasıyla 52.000'den fazla kişi hakkında soruşturma başlattı.

16 Mart: İfade Özgürlüğü Derneği'nin EngelliWeb projesi, Ocak ve Şubat 2024'te en az 58.301 alan adının/alt alan adının engellendiğini tespit etti.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

13 Mart: Londra merkezli insan hakları örgütü Statewatch tarafından Çarşamba günü yayınlanan yeni bir rapor, Türk makamlarının ByLock akıllı telefon uygulamasını kullandıkları gerekçesiyle Gülen hareketi üyeliğinden yargılanan kişilere yönelik sistematik insan hakları ihlallerini ortaya koyuyor.

15 Mart: Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Osman Kavala'nın tutukluluğunun devam etmesi nedeniyle Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve hukukun üstünlüğü ilkelerini "ciddi şekilde ihlal ettiğini" ilan etti.

KÜRT AZINLIK

12 Mart: BM Suriye Araştırma Komisyonu, Türkiye'nin Suriye'nin kuzeydoğusundaki sivil hedeflere yönelik hava saldırılarının savaş suçu anlamına gelebileceğini belirten bir açıklama yayınladı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

15 Mart: Çanakkale Valiliği, Çanakkale'nin Eceabat ilçesi açıklarında mültecileri taşıyan bir teknenin batması sonucu 2'si bebek en az 8 kişinin hayatını kaybettiğini açıkladı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

14 Mart: Edirne F Tipi Cezaevi'nde tutulan Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın odaya her giriş çıkışında üst aramasına maruz kaldığı ve kamera önünde ayakkabılarını çıkarmasının istendiği öğrenildi.

15 Mart: Tekirdağ Cezaevi'nde tutulan Mehmet Erbey'in isteği dışında İzmir Buca Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne sevk edildiği, ailesine sevkle ilgili bilgi verilmediği, cezaevinde gördüğü işkence ve kötü muamele nedeniyle hastalığının ilerlediği ve sevk edildiği cezaevinde tek kişilik odada tutulduğu öğrenildi.

KADIN HAKLARI

12 Mart: Son iki gün içinde toplam beş kadın aile üyeleri tarafından öldürülürken, bir kadın da bıçaklanarak yaralandı.